

Dažādi MK noteikumu jaunumi

☑ Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem iekšējos ūdeņos 2013. gadam

Jau 2012. gada 28. decembrī stājās spēkā grozījumi MK 2009. gada 30. novembra noteikumos Nr. 1374 „Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību iekšējos ūdeņos”, kas mainīti pamatojoties uz pašvaldību sniegtajiem priekšlikumiem un BIOR atzinumu.

☑ Grozījumi makšķerēšanas noteikumos

2013. gada 11. janvārī stājās spēkā grozījumi 2009. gada 22. decembra noteikumos Nr. 1498 „Makšķerēšanas noteikumi”. Grozījumi detalizētāk nosaka prasības

zemūdens medību uzraudzībai un kontrolei Latvijas ūdeņos, kā arī paredz invazīvo vēžu sugu ieguves iespējas un precīzē makšķerēšanas rīku skaitu, zivju izmēru, svaru un loma lielumu. Tāpat grozījumi noteikumos precīzē makšķerēšanas rīku skaitu, nozvejoto zivju svaru, garumu un loma lielumu, kā arī nosaka, ka turpmāk makšķerēšanai drīkstēs izmantot elektroniski (internetā) iegādātas makšķerēšanas kartes. Par visu sīkāk, protams, minētajos MK noteikumos.

Sagatavots LLKC Lauku attīstības nodaļā pēc MK noteikumiem, LAD un ZM informācijas

Projektu iesniegumu pieņemšana

Lauku atbalsta dienests (LAD) izsludina atklāta konkursa projektu iesniegumu pieņemšanu Eiropas Savienības Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) un Rīcības programmas (RP) vairākiem pasākumiem:

- **„Sociāli ekonomiskie pasākumi”** saskaņā ar 2008. gada 7. jūlija MK noteikumiem Nr. 514 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība kompensāciju maksājumu veidā zivsaimniecības attīstības pasākumam „Sociāli ekonomiskie pasākumi””. Septītās kārtas projektu iesniegumu pieņemšana notiks 2013. gadā no 11. februāra līdz 1. maijam ar pieejamo publisko finansējumu Ls 319 302;
- **„Jaunu noieta tirgu sekmēšana un reklāmas kampaņas”** saskaņā ar 2008. gada 13. oktobra MK noteikumiem Nr. 846 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu zivsaimniecības attīstībai pasākumam „Jaunu noieta tirgu sekmēšana un reklāmas kampaņas””. Piektās kārtas projektu iesniegumu pieņemšana notiks 2013. gadā no 11. februāra līdz 1. novembrim ar pieejamo publisko finansējumu Ls 746 997;

- **„Ūdens faunas un floras aizsardzība un attīstība”** saskaņā ar 2010. gada 9. novembra noteikumiem Nr. 1029 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu zivsaimniecības attīstībai atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam „Ūdens faunas un floras aizsardzība un attīstība””. Trešās kārtas projektu iesniegumu pieņemšana notiks 2013. gadā no 1. marta līdz 31. martam ar pieejamo publisko finansējumu Ls 1 226 174.

Visi pasākumi ieviešami saskaņā ar 2009. gada 14. jūlija MK noteikumiem Nr. 783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai”.

☞ Projektu nosacījumi, iesniegumu veidlapas un noderīga informāciju to aizpildīšanai atrodama LAD mājaslapā www.lad.gov.lv sadaļā *ES atbalsts/ Eiropas Zivsaimniecības fonda pasākumi*.

Sagatavots LLKC Lauku attīstības nodaļā pēc MK noteikumiem, LAD un ZM informācijas

Zivju fonds

Pagājušā gada pēdējā „Zivju Lapā” (11.12.2012. Nr. 6 (16)) varējāt lasīt par izdoto gadagrāmatu „Latvijas Zivsaimniecība 2012”. Tajā apkopoti dažādi zivsaimniecības nozares aktuālie jautājumi, tajā skaitā arī par Zivju fondu. Tāpat noteikti dzirdēts arī par zivju resursu atražošanu un pavairošanu vai uzliktajiem sodiem par zivju resursiem nodarītajiem zaudējumiem. Šīs lietas ir cieši saistītas ar Zivju fondu, tāpēc šajā rakstā nedaudz par to, kas ir šis fonds un kāds atbalsts tajā pieejams 2013. gadā.

☑ Kas ir Zivju fonds?

Zivju fonds ir valsts budžetā kārtējam gadam Zemkopības ministrijas apakšprogrammā „Zivju fonds” piešķirtā dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, kā arī fizisko un

juridisko (arī ārvalstu) personu ziedojumi un dāvinājumi. Šī fonda turētāja ir Zemkopības ministrija. Fonda līdzekļus izmanto zivju atražošanas un aizsardzības pasākumu nodrošināšanai un tādu zinātnisko pētījumu finansēšanai, kas saistīti ar zivju resursu izpēti, kā arī piesārņojuma un saimnieciskās darbības ietekmes uz zivju resursiem izpēti. Par finanšu līdzekļu sadalījumu lemj Zivju fonda padome, kurā ir pārstāvji gan no Zemkopības, Finanšu un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, gan Pašvaldību savienības un nozaru organizācijām. Fonda finanšu līdzekļus administrē Lauku atbalsta dienests un tos glabā Valsts kasē.

Kāds finansējums veido Zivju fondu?

Zivju fondu veido dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, kā arī fizisko un juridisko (arī ārvalstu) personu ziedojumi un dāvinājumi. Dotāciju zivju fondam no vispārējiem ieņēmumiem veido šādi valsts pamatbudžeta ieņēmumos ieskaitītie maksājumi:

- kompensāciju summas par zivju resursiem nodarītajiem zaudējumiem;
- naudas sodi par zivju resursiem nodarītajiem zaudējumiem sakarā ar zveju regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem;
- ieņēmumi, kas rodas, realizējot normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā konfiscētos zvejas rīkus, zvejas līdzekļus un nelikumīgi iegūtās zivis;
- maksa par zvejas tiesību nomu un izmantošanu (nomas maksa, maksa par zvejas atļauju (licenci, maksšķerēšanas karti));
- daļa no maksas par publisko ūdenstilpju nomu un citu ūdenstilpju nomu, kurās zvejas tiesības pieder valstij, saskaņā ar attiecīgās ūdenstilpes nomas līguma papildu nosacījumiem (atkarībā no attiecīgās ūdenstilpes platības un zivsaimnieciskās izmantošanas veida).

Kam izmanto Zivju fonda finanšu līdzekļus?

Tos izlieto šādiem pasākumiem:

- zivju resursu pavairošanai un atražošanai publikajās ūdenstilpēs un ūdenstilpēs, kurās zvejas tiesības pieder valstij, kā arī citās ūdenstilpēs, kas ir valsts vai pašvaldību īpašumā;
- zinātniskās pētniecības programmu finansēšanai un līdzdalībai starpvalstu sadarbībā zinātniskajos pētījumos zivsaimniecībā;
- zivju resursu aizsardzības pasākumiem, ko veic valsts iestādes vai pašvaldības, kuru kompetencē

ir zivju resursu aizsardzība (izņemot attiecīgās institūcijas kārtējos izdevumus);

- pašvaldību un Valsts vides dienesta pilnvaroto personu iesaistīšanai zvejas un maksšķerēšanas kontroles darbību nodrošināšanā;
- sabiedrības informēšanas pasākumiem par zivju resursu pētījumiem, to racionālu un saudzīgu izmantošanu, atražošanu un aizsardzību, tai skaitā publicistikas izdevumiem, mācību vai uzziņu literatūrai, informatīvi izglītojošiem televīzijas raidījumiem vai radoraidījumiem;
- dalībai starptautiskos pasākumos, konferencēs un apmācībās saistībā ar zivju resursu pētījumiem, to racionālu un saudzīgu izmantošanu, atražošanu un aizsardzību, izņemot atbalstu profesionālajai apmācībai, partnerattiecībām, sadarbībai un pieredzes apmaiņai;
- stihisko nelaimju vai avāriju seku likvidācijai, kuras nodarījušas zaudējumus zivju mazuļiem, kas audzēti, lai īstenotu Zivju resursu atražošanas valsts programmu;
- Zivju fonda administratīvo izdevumu segšanai, kas saistīti ar iesniegto projektu izskatīšanu, kā arī ar Zivju fonda padomes locekļu komandējumiem un darba braucieniem.

Kāds atbalsts paredzēts no Zivju fonda 2013. gadā?

Valsts atbalsta pasākumam zivsaimniecības attīstībai no Zivju fonda finanšu līdzekļiem var pieteikties pretendents, kas ir valsts institūcijas, pašvaldības, atvasinātas publiskas personas un biedrības (atsevišķos pasākumos).

Atbalsts attiecas uz šādiem pasākumiem:

Pasākuma nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Finansējuma apjoms, Ls
Zinātniskās pētniecības programmu finansēšana un līdzdalība starpvalstu sadarbībā zinātniskajos pētījumos zivsaimniecībā, izņemot tādu iesniegto programmu un pētījumu finansēšanu, kuri pretendē uz finansējuma saņemšanu no citu valsts vai ES fondu finansējuma	līdz 2013. gada 22. martam	13 000 (max atbalsts 3000)
Zivju resursu aizsardzības pasākumi, ko veic valsts iestādes vai pašvaldības, kuru kompetencē ir zivju resursu aizsardzība (izņemot attiecīgās institūcijas kārtējos izdevumus)	līdz 2013. gada 22. martam	69 500
Sabiedrības informēšanas pasākumi par zivju resursu pētījumiem, to racionālu un saudzīgu izmantošanu, atražošanu un aizsardzību, tai skaitā publicistikas izdevumu, mācību vai uzziņu literatūras sagatavošana un izdošana, informatīvi izglītojošu televīzijas raidījumu vai radoraidījumu veidošana	līdz 2013. gada 22. februārim	40 000 (max atbalsts 10 000)
Dalība starptautiskos pasākumos, konferencēs un apmācībās saistībā ar zivju resursu pētījumiem, to racionālu un saudzīgu izmantošanu, atražošanu un aizsardzību, izņemot atbalstu profesionālajai apmācībai, partnerattiecībām, sadarbībai un pieredzes apmaiņai, kas tiek finansēta saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu zivsaimniecības attīstībai atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā profesionālajai apmācībai, partnerattiecību, sadarbības un pieredzes apmaiņas veicināšanai	līdz 2013. gada 8. martam	5 000 (max atbalsts 1500)

Pasākuma nosaukums	Iesniegšanas termiņš	Finansējuma apjoms, Ls
Zivju resursu pavairošana un atražošana publiskajās ūdenstilpēs un ūdenstilpēs, kurās zvejas tiesības pieder valstij, kā arī citās ūdenstilpēs, kas ir valsts vai pašvaldību īpašumā.*	līdz 2013. gada 8. martam (projektu īstenošana jānoslēdz līdz 2013. gada 15. oktobrim)	75 000 (max atbalsts 3000; lašveidīgiem – 5000)

* Lai minētajam Zivju fonda pasākumam pieteiktie projekti nedublētu jau plānotās no valsts budžeta finansētās zivju ielaišanas, pirms projekta iesnieguma iesniegšanas Lauku atbalsta dienestā lūdzam iepazīties ar Zemkopības ministrijas mājaslapas www.zm.gov.lv sadaļas *Zivsaimniecība/Akvakultūra* ievietoto dokumentu „Zivju resursu mākslīgās atražošanas rīcības plāns 2011.–2013. gadam”.

👉 Projekta iesniegumus jāiesniedz Lauku atbalsta dienestā, Rīgā, Republikas laukumā 2, 12. stāvā, 1216. kabinetā (tālr. 67027687, 67027687). Informācija par Zivju fonda atbalstu, projekta iesniegumu un

ar to saistītu noderīgu informāciju atrodama Lauku atbalsta dienesta mājaslapā www.lad.gov.lv sadaļā *Valsts atbalsts/Zivju fonds*.

Sagatavots LLKC Lauku attīstības nodaļā
pēc MK noteikumiem, nolikumiem un LAD informācijas

Valsts Zivsaimniecības sadarbības tīkla aktivitātes 2013. gadā

Zivsaimniecības sadarbības tīkls (ZST) ir pabeidzis darbus pie 2012. gada pasākumu organizēšanas un izstrādājis darbības plānu 2013. gada pasākumiem. Kopumā pagājušais gads ir pavadīts veiksmīgi, cilvēki arvien vairāk iesaistās pasākumos un izsaka savas idejas un vēlmes attiecībā uz esošajām un nepieciešamajām aktivitātēm.

Balstoties uz nozares pārstāvju un pasākumu dalībnieku vēlmēm, idejām un ieteikumiem, ir izstrādāts darba plāns 2013. gadam. Tajā paredzēts organizēt dažādus informatīvus un izglītojošus seminārus visā Latvijā, tomēr lielāku uzsvāri liksim uz izglītojošu semināru organizēšanu ar ārzemju lektoru piedalīšanos.

Divi pasākumi būs veltīti jauniešu izglītošanai un zvejniecības popularizēšanai. Līdzīgu pasākumu jau organizējām 2012. gadā (atbalsts jauniešiem zvejniecības tradīciju apguves un uzņēmējdarbības veicināšanai) ar mērķi aktivizēt piekrastes teritoriju jauniešus (16–30 g.) un iesaistīt viņus uzņēmējdarbībā un zvejniecības tradīciju apgūvē. Jauns pasākums ir zvejniecības popularizēšana skolās, organizējot mācību braucienus piekrastes teritorijas skolām, lai veicinātu skolēnu interesi izpratni par zvejniecības nozari.

Šogad tiks organizēti vairāki mācību un pieredzes apmaiņas braucieni uz Eiropas valstīm ar mērķi nodrošināt Latvijas zivsaimniecības nozarē iesaistītajiem iespēju gūt pieredzi, apmainīties idejām, kas veicinātu nozares attīstību Latvijā.

Turpināsies „Ziņu Lapas” sagatavošana par aktualitātēm zivsaimniecībā, pārņemamas prakses piemēriem, speciālistu ieteikumiem.

Notiks arī ikgadējās zivsaimniecības nozares konferences, kurās tiek visas nozarē un tās attīstībā iesaistītās puses (Zemkopības ministrija, Lauku atbalsta dienests, Zivju vietējās rīcības grupas, Latvijas Pašvaldību savienība un nozares nevalstiskās organizācijas).

Latvijā ir maz informācijas par to, kā moderni tiek attīstīti akvakultūras uzņēmumi. Šāda informācija nav pieejama latviešu valodā. Lai nodrošinātu tās pieejamību interesentiem, plānā ir ietverta viena izdevuma tulkošana un iespiešana latviešu valodā. ZST pasākumā „Piekrastes teritoriju ekonomiskās aktivitātes veicināšanas programma” paredzēta piekrastes zvejnieku aktivizēšana, uzņēmējdarbības plānošana, t.sk. nepieciešamo investīciju plānošana, budžeta sastādīšana, palīdzība finansējuma piesaistē. Papildus jau 2012. gadā pasākumā ietvertajām tiks piesaistītas vēl vairākas piekrastes zvejniecību pārstāvošas saimniecības.

Apkopojot visu informāciju un izdarot secinājumus par 2012. gadu, plānots 2013. gadā turpināt demonstrējumu par roņu drošu murdu izmantošanu piekrastes zvejā.

Vairāk informācijas par pasākuma norisi var iegūt:

- mājaslapā www.zivjutikls.lv;
- sazinoties ar Zivsaimniecības Sadarbības tīkla pārstāvjiem, rakstot e-pastu kristaps.gramanis@llkc.lv vai zvanot +371 63050227.

Sagatavoja Valsts Zivsaimniecības sadarbības tīkla projektu vadītājs **Kristaps Gramanis**

Stintes nāk!

Kad Centrālīrgus Zivju paviljons sāks smaržot pēc svaigiem gurķīšiem un Lielupē blītkotāju bariņi žonglēs uz pēdējā ledus gar krastu, tā būs zīme, ka stintes jeb salakas nāk... Atbilstoši ģeogrāfiskajām īpatnībām, pirmie „svaigu gurķīšu” smaržu izbaudīja dienvidu piekrastes – Liepājas makšķernieki, kas jau decembrī

Tirdzniecības kanālā iemanījās noķert pa salakai. Tomēr klasiskās „salakošanas” vietas ir Lielupē, rajonā no Baltās kāpas līdz Spuņņupei. Bet šobrīd vēl jāpagaida, istā cope sāksies februāra otrajā pusē.

Tālāk iss salakas (stintes) dosjē.

☑Kāds īsti ir salakas vārds?

Salakas jeb stintes latīniskais nosaukums ir *Osmerus eperlanus*. Igauniski šo sugu sauc *tint*, lietuviski – *stinta*, bet krieviski – *копюшка*. Interesanti, ka salakas angļiskais nosaukums *smelt* ir atvasināts no vārda *smell*, kas nozīmē – smarža...

☑Dažādas sugas formas dažādos ūdeņos

Salakai ir divas formas jeb pasugas. Daudzskaitlīgākā ir salakas migrējošā tā sauktā anadromā forma, kas līdzīgi lasim, taimiņam, sīgai un arī vimbai dzīvi pavada jūrā, bet nārstot dodas upēs. Šīs salakas apdzīvo Eiropas piekrasti no Baltās jūras ziemeļos līdz Biskaja līcim dienvidos Baltijas jūrā salaka sastopama visā piekrastē no Dāņu šaurumiem līdz Botnijas līcim. Tā kā šī suga ir pieskaitāma aukstummilošām zivīm, salakas koncentrācijas ir lielākas Austrumu un Ziemeļbaltijā, tātad arī Latvijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē.

Mūsu salakai radnieciska suga gan pēc izmēriem, gan krāsas un bioloģijas mīt Ziemeļamerikas un Kanādas piekrastē, tās nosaukums ir *Amerikas salaka* jeb *varavīksnes salaka*, latīniskais nosaukums – *Osmerus mordax*.

Otra salakas forma ir ezeru salaka, kas visu dzīvi pavada Ziemeļeiropas saldūdeņos. Latvijā tā sastopama vairākos dziļākajos un vēsākajos Latgales ezeros, kā arī konstatēta Puzes ezerā. Ezeru salaka aug lēnāk, tā ir mazāka izmēra, nārstam nobriest ātrāk, un dzīves ilgums tai ir īsāks nekā migrējošajai jūras formai.

Šī divu salakas formu veidošanās, daļai populācijas nonākot izolētos ezeros, ir norisusi jau Baltijas Ledus ezera laikmetā, aptuveni pirms 10 – 13 tūkstošiem gadu...

☑Ceļš uz nārstu

Parasti salaka ir 15–18 cm gara, tikai atsevišķi eksemplāri var sasniegt 25–26 cm. Salakas pamatbarība ir planktona un bentosa vēžiši, kā arī zivju kāpuri. Nārstam salaka nobriest 2–4 gadu vecumā, maksimālais vecums – 10–11 gadu. Ziemu salakas pavada zem ledus jūras piekrastē upju grīvu rajonos, bet, kad ūdens temperatūra upes grīvā sāk paaugstināties līdz 3 °C, salakas lielos baros uzsāk migrāciju upē nārsta vietu virzienā. Lielupē tas notiek februāra otrajā pusē. Nārsts noris uz smilšainiem sēkļiem, kad temperatūra sasniedz 9 °C, parasti martā un aprīlī. Pēc nārsta salakas atgriežas jūrā, bet mazuļi upē dzīvo līdz vasaras beigām.

☑Resursu izmantošana

Salaka Baltijas jūrā ir vērtīga rūpnieciskās zvejas suga ar samērā īsu zvejas sezonu ziemā – pavasarī. Latvijas kopējā tās nozveja pēdējos gados ir visai nozīmīga – 1400–1700 tonnu gadā. Arī makšķerēšanā salaku

sezona ir tikpat svarīga un masveidīga kā plekstu, vējzivju, apaļo jūras grunduļu u.c. makšķerēšanas kampaņas.

☑Salaka uz mūsu galda

Attēls: Labu apetīti! (canstockphoto10919975.jpg, © Can Stock Photo Inc. / openas)

Kaut gan salaka pēc izmēriem ir maza, tā ir populāra „galda zivs” un sezonāla delikatese ceptā, kūpinātā vai marinētā veidā ne tikai Latvijā, bet arī rietumvalstīs, kur gan paši zvejnieki, gan mazie uzņēmēji uztur pat speciālus „salakas restorāniņus”.

☑Salaku svētki

Un vēl – mūsu dienvidu kaimiņu piemērs. 16. februārī varēsim doties uz Palangu, kur jau desmito reizi plašā ikgadējā salakai veltītā ziemas festivālā *“Palangos stinta”* visas dienas garumā būs tirdziņš, atrakcijas, koncerti, bet krodziņos un restorānos varēs baudīt no salakām pagatavotus ēdienus – nogaršot kūpinātas, marinētas, ceptas un gardā zivju virā vārītas salakas. Līdzīgs Salaku festivāls notiks arī Sanktpēterburgā 11.–13. maijā.

Tie ir labi piemēri, kā veicināt ar zivsaimniecību saistītu uzņēmējdarbību piekrastē.

Attēls no: <http://www.priejuros.lt/lv/izklaide/palangos-stinta/>

Bet, kamēr stintes vēl nav sasniegušas galvenās makšķerēšanas vietas Lielupē, blītkotāju simti, izmantojot vēl samērā izturīgo ledu, ziemojošo vimbu bariņus starp tiltiem un varkaļu kanālu un lietojot visai diskutējamu māneklī – spāres kāpura imitāciju, turpina savu „pingvīnu” hobiju.

Esiet uzmanīgi uz ledus, un – ne asakas!

Sagatavoja **Māris Vitiņš**

ZIVJU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvo izdevumus “Lauku Lapa” un “Zivju Lapa” Jūsu e-pasta kastītē! Lai pieteiktos izdevuma elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv.

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, Uzvārds; Iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; E-pasta adresi, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

SAGATAVOTS

SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”

Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag.,
Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EZF
EIROPAS ZIVSAIMNIECĪBAS FONDS:
ZIVSAIMNIECĪBAS ATĪSTĪBAS IESPĒJA

Zivsaimniecības Sadarbības tīkls